

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

*Методичні рекомендації
для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи
(для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми навчання)*

Дніпро – 2023

УДК 342.9
А 41

*Схвалено Науково-методичною радою
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(протокол № 9 від 22.05.2023 року)*

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Андрій КОРЕНЕВ, голова Дніпропетровського окружного адміністративного суду, кандидат юридичних наук;

Євген ЛЕГЕЗА, професор кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів, доктор юридичних наук, професор .

УКЛАДАЧ:

Анастасія АКСЮТІНА, доцент кафедри загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук.

А 41 Аксютіна А. В. Адміністративне правота процес: методичні рекомендації для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи (для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми навчання). Дніпро : ДДУВС, 2023. 26 с.

Методичні рекомендації для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи, з тем, передбачених навчальним планом з дисципліни «Адміністративне право та процес». Для здобувачів вищої освіти та викладачів юридичних закладів вищої освіти.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	5
ТЕМА 1.....	6
ТЕМА 2.....	7
ТЕМА 3.....	8
ТЕМА 4.....	9
ТЕМА 5.....	10
ТЕМА 6.....	11
ТЕМА 7.....	12
ТЕМА 8.....	13
ТЕМА 9.....	14
ТЕМА 10.....	15
ТЕМА 11.....	16
ТЕМА 12.....	17
ТЕМА 13.....	18
ТЕМА 14.....	19
ТЕМА 15.....	20
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	21
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	22

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» формує у здобувачів вищої освіти знання щодо сутності, форм та методів публічного адміністрування, системи та функцій виконавчої влади, проблем адміністративно-деліктного права та адміністративного процесу, засад організації і проходження публічної служби в Україні. Успішне засвоєння дисципліни адміністративного права створює необхідні умови для більш глибокого розуміння його сутності та практичного значення для сучасного державотворення України; набуття та поглиблення знань щодо правових основ, сутності та особливостей суспільних відносин у сфері розгляду та вирішення суб'єктами владних повноважень адміністративних справ та діяльності адміністративних судів по розгляду адміністративно-правових спорів.

Програмою навчальної дисципліни передбачено 6 кредитів ЄКТС (180 годин) та вивчення таких тем:

1. Поняття адміністративного права та його місце в системі права України
2. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин
3. Суб'єкти адміністративного права: поняття, ознаки, види
4. Проведення у справах про адміністративні правопорушення
5. Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність
6. Адміністративний процес та адміністративне судочинство
7. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері
8. Адміністративне правопорушення і адміністративна відповідальність
9. Поняття та види адміністративних стягнень
10. Забезпечення законності в публічному адмініструванні
11. Адміністративна відповідальність за правопорушення в сфері обігу наркотиків.
12. Адміністративні правопорушення на транспорті
13. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку
14. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління
15. Адміністративна відповідальність за корупційні діяння

Завдання навчальної дисципліни:

– формування у студентів системи теоретичних і практичних знань про основні категорії адміністративного права, особливості механізму адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, суб'єктів адміністративного права, основи публічної служби в Україні, особливості публічного адміністрування тощо;

– набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичного досвіду у застосуванні основних засад навчальної дисципліни «Адміністративне право», формування у студентів спеціалізованих навиків використання інструментарію науки адміністративне право у майбутній практичній діяльності та вміння виявляти проблемні питання і знаходити шляхи їх розв'язання у правовому полі;

– формування у студентів здатності інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї навчальної дисципліни та системи знань/умінь, необхідних для проведення ними поглиблених досліджень галузі та наукової діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми згідно з РПНД	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>I семестр</i>							
1.	Поняття адміністративного права та його місце в системі права України	8	2	2	2		8
2.	Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин	8	2	2			8
3.	Суб'єкти адміністративного права: поняття, ознаки, види.	8	2				8
4.	Провадження у справах про адміністративні правопорушення	9					8
5.	Адміністративний примус. Адміністративна відповідальність.	9					8
6.	Адміністративний процес та адміністративне судочинство.	9					7
7.	Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері	9					7
	Разом за семестр	60	6	4	2	0	54
	Форма підсумкового контролю		залік				
<i>II семестр</i>							
8.	Адміністративне правопорушення і адміністративна відповідальність	8	4	2	2		6
9.	Поняття та види адміністративних стягнень	8	4	2	2		6
10.	Забезпечення законності в публічному адмініструванні	8					6
11.	Адміністративна відповідальність за правопорушення в сфері обігу наркотиків	8					6
12.	Адміністративні правопорушення на транспорті	7					7
13.	Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку	7					7
14.	Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління	7					7
15.	Адміністративна відповідальність за корупційні діяння	7					7
	Разом за семестр	60	8	4	4	0	52
	Разом за рік	120	14	8	6	0	106
	Форма підсумкового контролю		екзамен				

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМІ ПРАВА УКРАЇНИ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «публічна влада», «публічний інтерес», «адміністративне право як галузь права», «адміністративне право як наука», «адміністративне право як навчальна дисципліна», «предмет адміністративного права», «метод адміністративно-правового регулювання», «система адміністративного права», «адміністративно-правові інститути», «принципи адміністративного права», «адміністрування», «публічне адміністрування», «публічне управління», «джерела адміністративного права».

Питання для опрацювання:

1. Роль адміністративного права у системі права України.
2. Європейські стандарти регулювання адміністративного права.
3. Соціальне призначення адміністративного права.
4. Особливе адміністративне право: адміністративне деліктне право, службове та поліцейське право.

Питання для самоконтролю:

1. Етапи становлення адміністративного права.
2. Призначення та завдання адміністративного права.
3. Принципи адміністративного права.
4. Адміністративно-правові інститути.
5. Інструменти публічного адміністрування.

Індивідуальні завдання до Теми 1:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Адміністративне право, як фундаментальна галузь права.
2. Роль та значення адміністративного права в сучасних умовах.
3. Аксиологія адміністративного права.
4. Систематизація адміністративного законодавства.
5. Основні правові принципи та засади Європейського адміністративного простору.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 2. МЕХАНІЗМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «механізм адміністративно-правового регулювання», «класифікація адміністративно-правових норм», «адміністративно-правова норма», «структура адміністративно-правової норми», «квазі джерело адміністративного права», «реалізація норм адміністративного права», «акти тлумачення адміністративного права», «адміністративно-правові відносини», «класифікація адміністративно-правових відносин».

Питання для опрацювання:

1. Класифікація адміністративно-правових відносин.
2. Акти тлумачення адміністративного права.
3. Структура адміністративно-правової норми.
4. Квазі джерела адміністративного права.

Питання для самоконтролю:

1. Значення джерел адміністративного права.
2. Національні джерелі адміністративного права.
3. Міжнародні джерела адміністративного права.
4. Надайте визначення вертикальній системі джерел.

Індивідуальні завдання до Теми 2:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Поняття та значення принципів адміністративного права.
2. Поняття та види джерел адміністративного права.
3. Механізм адміністративно-правового регулювання.
4. Адміністративно-правові відносини.
5. Елементи механізму адміністративно-правового регулювання.

Рекомендована література:

1. Ігнатченко І. Актуальні проблеми механізму адміністративно-правового регулювання захисту та гарантування прав на свободу думки, совісті, релігії в Україні. *Право і суспільство*, 2022. № 5. С. 146-154.
2. Ківалов С. Курс адміністративного процесуального права України: підручник. Загальна частина. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.
3. Бородін І. Л. Адміністративне право України: підручник. К. : Алерта, 2019. 548 с.
4. Шляхтун П. П. Конституційне право України: підручник. К. : Освіта України; КНТ, 2018. 592 с.

ТЕМА 3. СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, ВИДИ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «суб'єкт адміністративного права», «суб'єкт адміністративно-правових відносин», «органи місцевого самоврядування», «суб'єкт публічного адміністрування», «суб'єктивні права та юридичні обов'язки», «суб'єктивне публічне право», «об'єднання громадян», «делегування», «адміністративно-правовий статус», «компетенції».

Питання для опрацювання:

1. Підприємства, установи в системі суб'єктів адміністративного права.
2. Національна поліція як суб'єкт адміністративного права.
3. Публічна адміністрація: поняття, ознаки, види.
4. Система, ознаки, структура, принципи організації та види органів виконавчої влади.
5. Органи місцевого самоврядування: нормативна основа, поняття, компетенція, функції та система.

Питання для самоконтролю:

1. Система місцевого самоврядування.
2. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
3. Компетенції місцевого самоврядування.

Індивідуальні завдання до Теми 3:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи.
2. Сутність суб'єктивних публічних прав приватної особи.
3. Окремі суб'єктивні публічні права та їх реалізація.
4. Соціальні та юридичні ознаки суб'єктів адміністративного права
5. Проблеми класифікації суб'єктів адміністративного права.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 4. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «провадження у справах про адміністративні правопорушення», «адміністративне правопорушення», «стадії провадження», «протокол про адміністративні правопорушення», «адміністративно-юрисдикційна діяльність», «адміністративне затримання», «адміністративне розслідування», «доставлення», «делікт у адміністративному праві», «об'єкт адміністративного правопорушення», «підстава для порушення адміністративної справи», «привід для порушення адміністративної справи».

Питання для опрацювання:

1. Нормативне регулювання провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Значення та види постанов у справах про адміністративні правопорушення.
3. Докази у справах про адміністративні правопорушення.
4. Протокол у справах про адміністративні правопорушення: особливості складання.
5. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
6. Етапи стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Питання для самоконтролю:

1. Основні завдання провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення.
3. Назвіть види провадження у справах про адміністративні правопорушення.
4. Інституції уповноважені здійснювати провадження у справах про адміністративні правопорушення.
5. Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.
6. Обставини, що виключають провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Індивідуальні завдання до Теми 4:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Оскарження та опротестування як факультативна стадія.
2. Особливості та строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.
3. Докази у справах про адміністративні правопорушення.
4. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоець Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 5. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРИМУС. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «державний примус», «адміністративний примус», «адміністративно-примусовий захід», «класифікація адміністративно-примусових заходів», «адміністративна відповідальність», «адміністративно-запобіжні заходи», «спеціальні заходи», «адміністративні санкції».

Питання для опрацювання:

1. Нормативно-правове регулювання застосування адміністративного примусу.
2. Заходи адміністративної відповідальності.
3. Роль та призначення адміністративно-деліктного права.
4. Ознаки адміністративної відповідальності.
5. Заходи впливу, що використовуються до неповнолітніх.

Питання для самоконтролю:

1. Види адміністративно-примусових заходів.
2. Ознаки адміністративного примусу.
3. Характеристика заходів адміністративного примусу.
4. Суб'єкти, уповноважені на застосування адміністративного примусу.
5. Мета застосування адміністративного примусу.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Заходи адміністративної відповідальності.
2. Поліцейські як суб'єкти адміністративно-деліктного права.
3. Класифікація та види заходів адміністративного припинення в діяльності Національної поліції.
4. Адміністративно-деліктне право в зарубіжних країнах.
5. Правові підстави, порядок та особливості застосування заходів припинення працівниками Національної поліції.

Рекомендована література:

1. Кунев Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 6. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «юридичний процес», «адміністративний процес», «адміністративно-процесуальне право», «адміністративно-процесуальні відносини», «структура адміністративного процесу», «адміністративна процедура», «процесуальна дія», «адміністративне судочинство», «суб'єкт адміністративного процесу».

Питання для опрацювання:

1. Особливі риси адміністративного процесу.
2. Адміністративний процес та адміністративне судочинство: нормативно-правове регулювання.
3. Принципи адміністративного судочинства.
4. Форми адміністративного судочинства.

Питання для самоконтролю:

1. Принципи адміністративного процесу.
2. Суб'єкти адміністративного процесу та судочинства.
3. Предмет адміністративно-процесуального права.
4. Стадії провадження у адміністративному судочинстві.
5. Завдання адміністративного провадження та судочинства.

Індивідуальні завдання до Теми 6:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Види та класифікація адміністративних проваджень (процедур).
2. Управлінська та юрисдикційна концепції адміністративного процесу.
3. Співвідношення адміністративного процесу та адміністративно-процесуального права.
4. Адміністративний процес в зарубіжних країнах.

Рекомендована література:

1. Кунев Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 7. ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНО-ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «адміністративно-політична сфера», «політика», «публічне адміністрування», «національна безпека», «оборона», «правоохоронні органи», «адміністративний розсуд», «адміністративно-правовий режим».

Питання для опрацювання:

1. Суб'єкти забезпечення національної безпеки.
2. Структура адміністративно-політичної сфери.
3. Роль Президента України в системі адміністрування виконавчої влади.
4. Адміністративно-правовий режим як інструмент публічного адміністрування.
5. Використання електронного врядування в публічному адмініструванні.

Питання для самоконтролю:

1. Система адміністративно-політичної сфери.
2. Суб'єкти публічного адміністрування.
3. Характеристика адміністративно-правового режиму.
4. Контроль та нагляд як інструмент публічного адміністрування.

Завдання для індивідуальної роботи до Теми 7:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Суб'єкти публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.
2. Повноваження посадових осіб ОВС у галузі внутрішніх справ.
3. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
4. Методи публічного адміністрування.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 8. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ І АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «адміністративне правопорушення», «склад адміністративного правопорушення», «адміністративна відповідальність», «об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона», «юридичний аналіз».

Питання для опрацювання:

1. Адміністративна відповідальність військовослужбовців та поліцейських.
2. Адміністративна відповідальність юридичних осіб.
3. Адміністративне стягнення.
4. Підстави адміністративної відповідальності.

Питання для самоконтролю:

1. Склад адміністративного правопорушення.
2. Нормативно-правове регулювання адміністративної відповідальності.
3. Різниця між адміністративними правопорушеннями, кримінальними правопорушеннями та дисциплінарними проступками.
4. Ознаки адміністративного правопорушення.
5. Класифікація адміністративних правопорушень.

Індивідуальні завдання до Теми 8:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Законодавчі основи адміністративної відповідальності.
2. Головні риси адміністративної відповідальності, її відмінність від інших видів юридичної відповідальності.
3. Особливості адміністративної відповідальності працівників поліції.
4. Особливості адміністративної відповідальності військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів, за вчинення адміністративних правопорушень.
5. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоець Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 9. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «адміністративне стягнення», «неправомірна поведінка», «штраф», «конфіскація», «попередження».

Питання для опрацювання:

1. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх.
2. Нормативно-правове регулювання призначення адміністративної відповідальності.
3. Основні та додаткові адміністративні стягнення.
4. Ювенальна юстиція та відновне правосуддя.

Питання для самоконтролю:

1. Мета адміністративного стягнення.
2. Види адміністративних стягнень.
3. Обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.
4. Загальні правила накладання адміністративного стягнення.
5. Строки накладання адміністративних стягнень.

Індивідуальні завдання до Теми 9:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Адміністративні стягнення, що застосовуються до юридичних осіб.
2. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень, строки накладення адміністративних стягнень.
3. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 10. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «законність», «контроль», «дисципліна», «нагляд», «звернення громадян», «громадський контроль», «скарга», «адміністративний нагляд», «клопотання», «пропозиція», «гарантії», «організаційно-правові методи», «організаційно-структурне формування».

Питання для опрацювання:

1. Нормативно-правове регулювання забезпечення законності.
2. Спільні та відмінні риси законності та дисципліни.
3. Особливості здійснення контрольної діяльності.
4. Особливості адміністративного нагляду.
5. Контроль з боку органів місцевого самоврядування і громадських об'єднань.

Питання для самоконтролю:

1. Способи забезпечення законності.
2. Стадії здійснення контрольної діяльності.
3. Суб'єкти здійснення адміністративного нагляду.
4. Вимоги до оформлення звернення громадян.
5. Види звернень громадян.

Індивідуальні завдання до Теми 10:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Законність і дисципліна: загальна характеристика та класифікація способів їх забезпечення.
2. Поняття і система засобів забезпечення законності у державному управлінні.
3. Основні функції публічного адміністрування у сфері національної безпеки.
4. Публічне адміністрування у сфері юстиції.
5. Контроль з боку органів місцевого самоврядування і громадських організацій.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 11. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИКІВ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «наркотичні засоби», «психотропні речовини», «прекурсори», «обіг наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів».

Питання для опрацювання:

1. Відмінність між адміністративною та кримінальною відповідальністю у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
2. Види наркотичних засобів та психотропних речовин.
3. Таблиця затверджена КМУ наркотичних прекурсорів.

Питання для самоконтролю:

1. Профілактика скоєння адміністративних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
2. Законодавство у сфері запобігання та протидії адміністративних правопорушень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
3. Склад адміністративних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів.
4. Класифікація наркотичних речовин.

Індивідуальні завдання до Теми 12:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Запобігання адміністративним правопорушенням, що посягають на відносини у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.
2. Європейський досвід щодо запобігання правопорушенням, що посягають на відносини у сфері обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.
3. Роль поліції у протидії правопорушенням в сфері обігу наркотиків.

Рекомендована література:

1. Кунев Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоець Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 12. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ НА ТРАНСПОРТІ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «транспортний засіб», «громадське місце», «дорожньо-транспортна пригода», «порушення правил дорожнього руху», «види транспорту», «морський транспорт», «річний транспорт».

Питання для опрацювання:

1. Види транспортних засобів.
2. Спеціальний суб'єкт адміністративних правопорушень на транспорті.
3. Нормативно-правове регулювання у сфері ПДР.

Питання для самоконтролю:

1. Види адміністративних правопорушень на транспорті.
2. Склад адміністративних правопорушень на транспорті.
3. Суб'єкти адміністративних правопорушень на транспорті.

Індивідуальні завдання до Теми 12:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Загальна характеристика та види правопорушень на морському транспорті.
2. Особливості оформлення адміністративних матеріалів в справах про правопорушення на транспорті.
3. Особи, що мають право складати протоколи за правопорушення на транспорті.
4. Особи, що мають право розглядати справи про правопорушення на транспорті.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 13. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК І ГРОМАДСЬКУ БЕЗПЕКУ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «громадський порядок», «громадська безпека», «дрібне хуліганство», «булінг», «азартні ігри», «наси́льство», «домашнє наси́льство», «стан сп'яніння», «неправдиві чутки», «паніка», «мобінг», «зброя», «пожежна та техногенна безпека», «тютюнові вироби», «алкогольні напої», «проституція», «аліменти».

Питання для опрацювання:

1. Мобінг: характеристика адміністративного правопорушення, його склад та історія законодавчого закріплення.
2. Відмінності між вогнепальною, холодною та пневматичною зброєю.
3. Ухилення особи від відбування адміністративного стягнення у виді суспільно корисних робіт
4. Несплата аліментів: адміністративна відповідальність.

Питання для самоконтролю:

1. Види правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.
2. Дрібне хуліганство: склад адміністративного правопорушення.
3. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей: склад адміністративного правопорушення.
4. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв на виробництві: склад адміністративного правопорушення.

Індивідуальні завдання до Теми 13:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Запобігання адміністративним правопорушенням, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.
2. Роль поліції у протидії правопорушенням, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.

Рекомендована література:

1. Кунев Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломoeць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 14. АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ЩО ПОСЯГАЮТЬ НА ВСТАНОВЛЕНИЙ ПОРЯДОК УПРАВЛІННЯ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «встановлений порядок управління», «Конституційний Суд України», «державний апарат», «злісна непокора», «самоуправство», «об'єднання громадян», «установи виконання покарань», «ухилення від виконання».

Питання для опрацювання:

1. Неправомірне використання державного майна: характеристика правопорушення.
2. Прояв неповаги до суду або Конституційного Суду України: характеристика правопорушення.
3. Адміністративна відповідальність за порушення адміністративного нагляду.

Питання для самоконтролю:

1. Суб'єкти адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління.
2. Особи, уповноважені на складання протоколів за правопорушення, що порушують встановлений порядок управління.
3. Особи, уповноважені на розгляд про правопорушення, що порушують встановлений порядок управління.

Індивідуальні завдання до Теми 14:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Поняття правопорушень що посягають на встановлений порядок управління.
2. Порядок управління: поняття та склад.
3. Склади правопорушень що посягають на встановлений порядок управління.

Рекомендована література:

1. Кунєв Ю. Предмет адміністративного права: стан та проблеми дослідження. *Юридичний вісник*. 2022. № 4. С. 80-91.
2. Миколенко О., Добровольська Н. Цілепокладання в праві та цілі адміністративного права України. *Правова держава*. 2023. С. 58-65.
3. Коломоєць Т., Колпаков В.. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, 2022. С. 61-64.

ТЕМА 15. АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ДІЯННЯ

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: «корупція», «корупційна діяльність», «конфлікт інтересів», «неправомірна вигода».

Питання для опрацювання:

1. Історія виникнення корупції на території України та Європи.
2. Декларація: обов'язкові елементи.
3. Вплив корупції на функціонування держави (життя громадян, діяльність публічної влади тощо)
4. Механізм притягнення до відповідальності за скоєння адміністративних правопорушень.

Питання для самоконтролю:

1. Ознаки та форми корупції.
2. Адміністративне провадження у справах про корупційні правопорушення.
3. Особливості складання адміністративних процесуальних документів.
4. Суб'єкти вчинення корупційних правопорушень.
5. Заходи щодо протидії корупції та корупційних правопорушень.

Індивідуальні завдання до Теми 15:

Підготовка рефератів та доповідей за темами:

1. Запобігання і протидія корупції в органах внутрішніх справ України.
2. Особливості застосування антикорупційного адміністративно-деліктного законодавства.
3. Особливості оформлення адміністративних матеріалів про адміністративні корупційні правопорушення.
4. Перспективні шляхи подолання корупції в Україні.

Рекомендована література:

1. Влад А., Денисова А. Адміністративно-правові аспекти запобігання корупції. Матер. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2022. С. 59-61.
2. Хмеленко К. М. Корупція в Київській Русі. Матер. II Міжнар. наук.-практ. конф. ДДУВС, 2020. С. 287-292.
3. Коломоець Т., Колпаков В. Доктрина адміністративного права vs постмодерн: від «сервісної» галузі до права юридичних смислів. *Право України*, 2022. № 2. С. 34-51.
4. Волокітенко О. Тенденції розвитку адміністративного права в сучасних умовах. Матер. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 2022. С. 61-64.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна та індивідуальна робота, що передбачена робочою програмою з навчальної дисципліни «Теорія держави і права», оцінюються викладачем за шкалою від 0 до 15 балів кожна. Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, може контролюватися викладачем під час консультацій або проведення аудиторної роботи.

Науково-педагогічні працівники кафедри загальноправових дисциплін мають право нараховувати заохочувальні бали за додаткову індивідуальну роботу, спрямовану на поглиблене вивчення навчальної дисципліни (підготовка конкурсної роботи; публікація статті; тез доповідей до участі у конференціях, круглих столах, наукових семінарах; участь в олімпіадах, вікторинах тощо; творчі та спортивні здобутки). При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за індивідуальну роботу не повинна перевищувати максимально допустиму (15 балів).

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи:

За самостійну та індивідуальну роботу здобувач вищої освіти отримує бали після виконання наступних завдань, які оцінюються відповідно до їх складності:

- написання та опублікування наукової статті – 30 балів;
- написання та опублікування наукових тез доповідей – 30 балів;
- розробка мультимедійної презентації – 15 балів;
- складання схем – 5 балів;
- написання словника термінів – 10 балів;
- розробка тестових завдань – 5 балів;
- написання анотацій до наукових статей – 5 балів.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Система адміністративного права: поняття, ознаки та елементи.
2. Соціальне призначення адміністративного права.
3. Визначення та історія становлення адміністративного права.
4. Джерела адміністративного права. Систематизація адміністративного законодавства.
5. Співвідношення адміністративного права з іншими галузями права.
6. Адміністративне право як галузь права, як галузь правової науки та як навчальна дисципліна.
7. Принципи адміністративного права: поняття та система.
8. Адміністративно-правова наука: поняття, предмет, зміст та система.
9. Механізм адміністративно-правового регулювання: поняття, ознаки структура.
10. Стадії адміністративно-правового регулювання.
11. Адміністративно-правові відносини.
12. Адміністративно-правові норми: особливості структури.
13. Стадії адміністративно-правового регулювання.
14. Механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин, його структура.
15. Відмінності адміністративно-правових норм від норм інших галузей права.
16. Суб'єкти адміністративного права: поняття, ознаки, класифікація.
17. Адміністративно-правовий статус суб'єктів адміністративного права.
18. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права.
19. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права.
20. Публічна адміністрація як суб'єкт адміністративного права.
21. Поняття, ознаки та види органів виконавчої влади.
22. Громадяни України, як суб'єкти адміністративного права.
23. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
24. Органи виконавчої влади, як суб'єкти адміністративного права.
25. Особливості правового статусу громадських об'єднань.
26. Поняття, принципи, ознаки провадження у справах про адміністративні правопорушення.
27. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.
28. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення та їх зміст.
29. Особливості застосування заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
30. Загальні заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та порядок їх застосування.
31. Адміністративно-деліктна юрисдикція Національної поліції.
32. Адміністративний примус як один із різновидів державного примусу.
33. Поняття адміністративного примусу в діяльності Національної поліції.
34. Види адміністративно-примусових заходів в діяльності Національної поліції.

35. Поняття адміністративно-деліктного права та адміністративної відповідальності.
36. Провадження із застосування адміністративно-попереджувальних заходів
37. Заходи адміністративного припинення.
38. Поняття адміністративно-деліктного права та адміністративної відповідальності.
39. Відмежування адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності
40. Адміністративний процес поняття, особливості, структура.
41. Неконфліктні провадження.
42. Конфліктні (юрисдикційні, спірні) адміністративні провадження.
43. Поняття адміністративного процесу, його загальні та особливі риси.
44. Предмет та метод адміністративно-процесуального права.
45. Принципи адміністративного процесу.
46. Система та структура адміністративного процесу.
47. Поняття, принципи та завдання адміністративного судочинства.
48. Система та компетенція адміністративних судів.
49. Юрисдикція адміністративних судів.
50. Предметна юрисдикція.
51. Територіальна юрисдикція.
52. Інстанційна юрисдикція.
53. Стадії провадження в адміністративному судочинстві.
54. Суб'єкти адміністративного судочинства. Способи судового захисту.
55. Поняття публічного адміністрування в адміністративно-політичній сфері.
56. Суб'єкти публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою.
57. Поняття та система суб'єктів публічного адміністрування.
58. Компетенція суб'єкта публічного адміністрування.
59. Система органів виконавчої влади.
60. Суб'єкти місцевого самоврядування.
61. Законність як принцип, режим, правовий стан: поняття, ознаки та способи забезпечення.
62. Контроль як спосіб забезпечення законності у сфері публічного управління.
63. Нагляд як спосіб забезпечення законності у сфері публічного управління.
64. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності у сфері публічного управління.
65. Загальні засади провадження в справах про адміністративні правопорушення в галузі охорони праці і здоров'я населення.
66. Загальна характеристика адміністративних правопорушень у сфері охорони здоров'я.
67. Поняття і особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення у сфері охорони здоров'я.
68. Загальна характеристика правопорушень в сфері обігу наркотичних засобів та речовин.
69. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення в сфері обігу наркотичних засобів та речовин.

70. Органи, посадові особи, які наділені юрисдикційними повноваженнями в сфері обігу наркотичних засобів та речовин.
71. Загальна характеристика та види адміністративних правопорушень на транспорті.
72. Родовий об'єкт та суб'єкти правопорушень на транспорті.
73. Юридична характеристика адміністративних проступків у сфері забезпечення безпеки громадян на залізничному транспорті України.
74. Адміністративна відповідальність за правопорушення на повітряному транспорті.
75. Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.
76. Дрібне хуліганство.
77. Вчинення насильства в сім'ї.
78. Куріння тютюнових виробів у заборонених місцях.
79. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв у заборонених законом місцях або поява у громадських місцях у п'яному вигляді.
80. Загальна характеристика адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління.
81. Загальна характеристика адміністративних правопорушень, що посягають на нормальну діяльність правоохоронних органів та суду.
82. Характеристика інших адміністративних правопорушень проти порядку управління.
83. Особливості провадження у окремих справах про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.
84. Поняття, ознаки та форми корупції.
85. Поняття, ознаки та загальна характеристика адміністративних корупційних правопорушень.
86. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності у разі вчинення адміністративних корупційних правопорушень.
87. Система антикорупційного законодавства України та її загальна характеристика.
88. Негативні наслідки корупції для громадян.

Для нотаток

Навчальне видання

Аксютіна Анастасія Володимирівна

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

*Методичні рекомендації
для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи
(для здобувачів вищої освіти 3 курсу денної форми навчання)*

Редактори, оригінал-макет – *Є. В. Коваленко-Марченкова, А. В. Самотуга*

Підп. до друку 28.03.2023. Формат 60x84/16. Друк – трафаретний, цифровий.
Гарнітура – Times. Ум.-друк. арк. 1,52. Обл.-вид. арк. 1,63.

Надруковано у Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ
49005, м. Дніпро, просп. Гагаріна, 26, rvv_vonr@dduvs.in.ua